

Věděli jste, že...?

• Lidé, kteří k nám přišli za prací, často vykonávají pracovní pozici neodpovídající jejich vzdělání (např. učitelé vykonávají výzkumné práce apod.).

Obr. 1 – Vlajka OSN

Věděli jste, že...?

• ČR se zapojila v rámci ekonomické spolupráce i do světových organizací, např. OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj).

• V ČR má své velvyslanectví více než 70 států.

Co už víme...?

Pro rozvoj ČR byl důležitý pád železné opony. Česká republika se následně snaží navázat na slávu z dob Československa. Vysoce ceněna je kvalita našich výrobků, technologie, věda a výzkum. Jsme členy EU, OSN, NATO, OECD. Diplomatičtější vztahy máme navázány s většími státy světa. Významné pro ekonomiku jsou zahraniční investice.

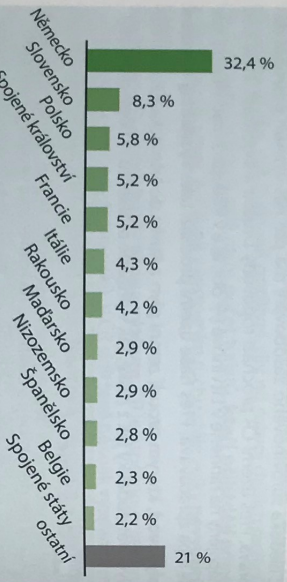
Otázky a úkoly k opakování

1. Která agentura v ČR spravuje investice ze zahraničí?
2. Kdy se ČR stala členem EU?
3. Co České republice přináší členství v EU?
4. Které faktory mohou být pro zahraničního investora důležité, uvážíme-li o vybudování výrobního závodu na našem území?

Současná Česká republika

Pro současnost České republiky byl důležitý pád železné opony v roce 1989. Neprostupná hranice rozdělovala Evropu na dva oddělené, nepřátelské bloky (východní a západní). V rámci východního bloku bylo území České republiky periferiím územím. Po pádu opony se z tohoto území stalo místo, kde dochází k aktivním přesunům nejen zboží a služeb, ale i osob.

Československo před 2. světovou válkou patřilo k hospodářské špičce i vyznamem výrobků. Po válce a nástupu komunistického režimu ztratilo toto své postavení a nyní se stále snaží získat své místo na světovém trhu. Aktuálně je trh orientován především na evropské státy (import i export). Důležitý je zahraniční kapitál proudící do naší země. Investice ze zahraničí u nás spravuje agentura CzechInvest. Příjmy se netýká jen financí, ale také zahraniční pracovní síly, především z východní Evropy. Česká republika rovněž slouží jako tranzitní země pro obyvatele, které míří z východu na západ. Zapojení obchodu do světových struktur ale s sebou nese i rizika. Tím největším jsou hospodářské krize.

Obr. 2 – Orientační podíl jednostranných států na vývozu z ČR

Imned po vymizení se z vlivu Sovětského svazu se tehdy ještě Československo snažilo zapojit do organizací západních zemí, především do Evropské unie. Členským státem EU jsme se stali 1. května 2004. Česká republika tak mohla začít využívat různé evropské dotace (rozvoj školství, ochrana životního prostředí, oprava komunikací, revitalizace měst, rekultivace krajiny apod.). V rámci EU funguje také volný pohyb osob, zboží a služeb. Evropská unie podporuje přhraniční spolupráci sousedních regionů a snaží se mezi nimi vyrovnat rozdíly v oblasti kultury, sociální, hospodářské, dopravní atd.

Důležitá je i politická spolupráce a udržování diplomatických vztahů. Ty ČR udržuje s více než 180 státy. Ve většině států světa má ČR také své velvyslanectví. Stejně tak je důležité, aby zahraniční státy měly svá velvyslanectví v naší zemi.

Roku 1993 vstoupila Česká republika do OSN (Organizace spojených národů). ČR byla jedním ze zakládajících států OSN → obr. 1) a od svého vstupu se aktivně účastníme pomoci (jihovýchodní Evropa, Kuvajit...). V roce 1999 vstoupila ČR do vojenské organizace NATO (Severoatlantická aliance).

OPAKOVÁNÍ

Opakování a shrnutí

Poloha – střední Evropa (srdce Evropy), sousední státy: Německo, Polsko, Slovensko, Rakousko, vnitrozemský stát, na pomezí bohatého Západu a chudšího Východu, rozloha 78 866 km², středoevropské časové pásmo

Geomorfologie a povrch – Česká vysočina a Západní Karpaty, sopečná činnost (Doupovské hory), převážně pahorkatiny a vrchoviny, nížiny kolem řek (Labe, Morava), hranice pohorí, nejvyšší hora Sněžka 1 603 m. n. m., krasové oblasti (Morava)

Vodstvo – hlavní evropské rozvodí (střecha Evropy), řeky do Baltského, Severního a Černého moře, hlavní toky: Labe, Vltava, Morava, vítavská kaskáda (hydroelektrárny), v ČR spíše přehrady, jezer málo (ledovcová na šumavě), rybníkářství

Podnebí – na rozhraní oceánského a vnitrozemského klimatu, 3 klimatické oblasti (teplá, mírně teplá, horská), srážkový stín Krušných hor, suchá oblast Žatecka, tepelné ostrovy měst, nejtěplejší oblast jižní Morava

Půda a příroda – nejúrodnější černozemě (nížiny), nejnižší hnědé lesní půdy, vyšší zalesněnost (hlavně smrk), lesní a vodní zvířena, zvířectvo luk a lidských sídel

Ochrana přírody – stále větší význam, 4 NP a 26 CHKO, řada maloplošných území, celkem chráněno více než 15 % území

Obyvatelstvo – cca 10,6 mil. obyvatel, střední hustota zalidnění, čeština, národopisné oblasti, národní stát, snižuje se přirozený přírůstek, zvyšuje se průměrný věk, většinou lidé bez vyznání, pokud ano, tak římsko-katolici

Sídla – přes 6 000 sídel (měst přes 600), větší sídlo = více funkcí a služeb, velkoměsta a světové velkoměsta, druhé bydlení, městské památkové rezervace, skanzeny

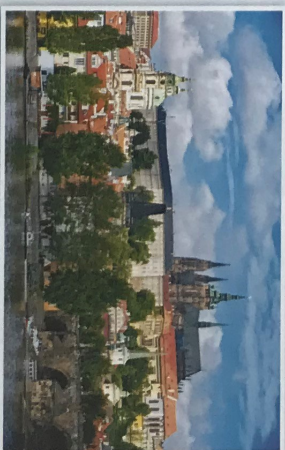
Zemědělství – 4 zemědělské oblasti (kukuřičná, tepaňská, bramborařská, horská), monokultura, významné obilniny, roste význam olejnin, pokles okopanin a plicnin, export chmele a sladovnického ječmene, pěstuje se ovoce a zelenina, koření

Nerostné suroviny – významná těžba energetických surovin (černé a hnědé uhlí) a nerudných surovin (kalcin, chládké hlíny, štetkopyský, žula...)

Průmysl – vyspělý, řada významných podniků (Škoda Auto, Mladá Boleslav, Mattoni, Becherovka, Tatra Kopřivnice, hudební nástroje, známé české sklo, Chemopetrol, Zentiva...), zastoupena jsou všechna průmyslová odvětví, některá ale upadají (textilní, oděvní, obuvnický...)

Služby, doprava – zaměřují se lehce přes 60 % obyvatel, hlavně ve větších sídlech, roste význam silniční dopravy, klesá význam železniční, letecká doprava zapojena do mezinárodního prostoru, vodní pouze část Labe a Vltavy, důležitá potrubní, roste význam spoji

Současná Česká republika – zapojení do Evropy po 1989, v roce 2004 vstup do EU, v roce 1993 do OSN a v roce 1999 do NATO, členem OECD, zahraniční investice, velvyslanectví

Obr. 1 – Pražský hrad s Malou Stranou a Karlovým mostem

Otázky a úkoly k opakování

1. Charakterizuj povrch ČR, kde jsou hory, kde jsou nížiny?
2. Vysvětli, jak je možné, že se na našem území vyskytují ledovcová jezera.
3. Jaký je rozdíl mezi oceánským a kontinentálním klimatem?
4. Čím je nejvíce míčena příroda ČR?
5. Jak spolu souvisí půda a zemědělství?
6. Co se v České republice pěstuje? Které plodiny vyvažíme a které dovážíme?
7. Kde a kterými nerostnými surovinami se v ČR těží?
8. Uved co nejvíce průmyslových odvětví ČR a ke každému uved známý podnik.
9. Jaké jsou charakteristiky českého obyvatelstva?
10. Jak velikost sídla ovlivňuje jeho funkci, služby?
11. Co podle tebe charakterizuje současnou Českou republiku?